

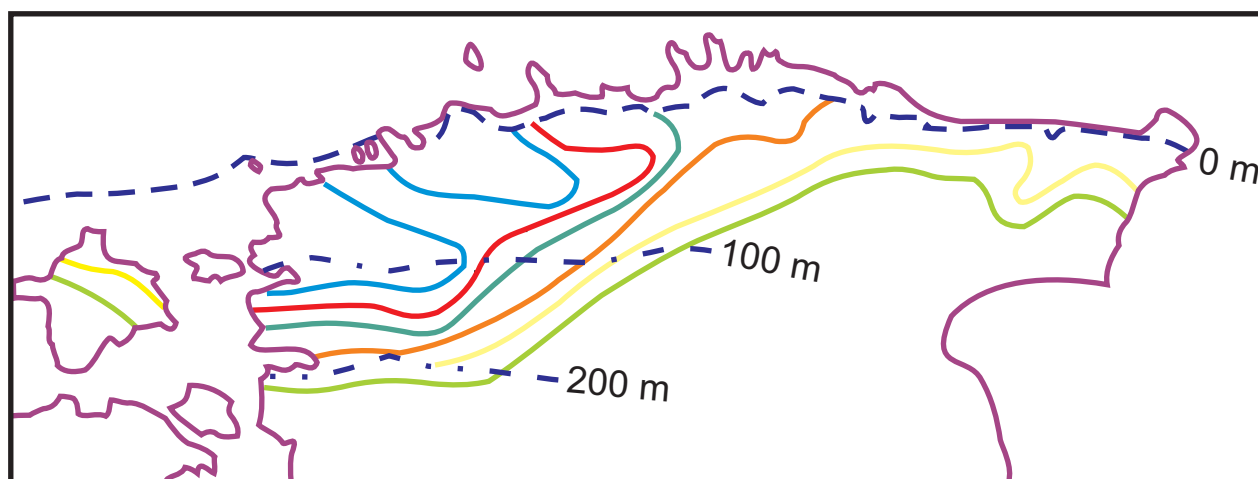
Graptoliitargilliit ehk diktüoneemaargilliit

Graptoliitargilliit (nimetatakse ka veel diktüoneemakildaks) on tavapärase põlevkiviliik - orgaanilise ainega (12-17%) läbi imbunud kõvastunud savikivim, mis lasub vahetult fosforiidilasundi peal (Alam-Ordoviitsiumi Pakerordi lademe Türisalu kihistu). Tegu on tumepruuni argilliidiga, mis sisaldab graptoliitide *Rhabdinopora flabelliforme* (vana nimetusega *Dictyonema flabelliforme*) fossiile.

Rhabdinopora rekonstruktsioon, kivistis ja tavalasuvus KUMU augus

Lasund levib katkematu kehana Eesti põhja- ja loodeosas Hiiumaalt Narvani, kuid tema arvestatavad paksused (>3 m, max 8 m Osmussaarel) on jälgitavad siiski vaid Haapsalu-Tallinna vahelisel alal (skeem 1). Maksimumpaksused ulatuvad kohati 6-7 meetrini. Põlevat orgaanilist ainet sisaldava argilliidi varud on hiiglaslikud, hinnanguliselt kuni 64 miljardit tonni. Suurem osa neist lasub ka kaevandamiseks kättesaadavas sügavuses, avanedes paekaldajärsaku jalamil üsna madalal.

— 5 m — 4 m — 3 m — 2 m — 1 m — 0,5 m

Graptoliitargilliidi levik.

Pidev joon - samapaksusjooned, punktiir - lasumussügavus